

[Himmelstrup.]

regnskabsmateriale også på stedet, det vil altså sige i de pågældende virksomheder, ligesom lovforslagets § 5 og § 7 egentlig er identiske med prislovens § 19, der omhandler de foranstaltninger, der skal træffes, såfremt de erhvervsvirksomheder, som skal være genstand for den pågældende undersøgelse, undlader at meddele kommissionen de oplysninger, som den måtte ønske, og såfremt de giver kommissionen urigtige meddelelser.

I det hele taget kan det ikke nægtes, at der bliver, i hvert tilfælde i begyndelsen af denne kommissions virksomhed, et vist sammenroderi mellem priskontrolrådets beføjelser og de beføjelser, som denne kommission skal have, og det arbejde, den skal udføre. Det må nødvendigvis medføre for ikke at skabe dobbelt ulejlighed for erhvervslivet og for medlemmerne dels i priskontrolrådet, dels i den kommission, der nu tænkes nedsat, at der må finde et meget nært samarbejde sted mellem de to institutioner. Såvidt jeg husker har også den højtærede handelsminister givet udtryk for ønskeligheden deraf — det var enten i bemærkningerne til lovforslaget eller i den skriftlige forelæggelse af lovforslaget.

Den omstændighed, at denne kommission foreslås nedsat ved lov, er altså nødvendiggjort af de forhold, jeg her har nævnt. Jeg betragter det i og for sig også som en hensynsfuldhed over for rigsdagen, at det sker ved lov, fordi rigsdagen derved får adgang til at tale med om enkeltheder i forslaget og i det hele være med til at træffe bestemmelse om, hvorvidt den overhovedet vil have en sådan kommission, hvorvidt den anser det for nødvendigt, at en sådan kommission nedsættes.

Vi fra partiet venstre har ikke noget imod, at der nedsættes en trustkommission til undersøgelse af alle de forhold, som der er tale om her, og hvorpå det ærede medlem hr. Poul Hansen (Grenaa) fremdrog nogle enkelte eksempler. Jeg kan nu heller ikke se rettere, det må jeg erkende, end at den beføjelse, som i hvert tilfælde ministeren vil give den kommission, som han har tænkt nedsat, er så omfattende, at den må kunne tilfredsstille alle rimelige fordringer i så henseende. Vi er altså fra vor side ikke modstandere af, at der nedsættes en sådan undersøgelseskommission. I det udmærkede program, som venstre fornylig har skrevet og udsendt, står der netop, at „monopoler, prisaftaler o. lign. må undergives samfundets kontrol, der skal beskytte forbrugerne mod urimelige priser“. Når hertil så kommer, at

fremkomsten af sådanne sammenslutninger og monopoler som dem, her er tale om, naturligvis har en vis tilbøjelighed til at gå udover de bestående mindre virksomheder, og da vi er interesseret i at sikre de flest mulige selvstændige virksomheders eksistens inden for det danske næringsliv, fordi vi mener, at middelstandens bevarelse og styrke, dette, at samfundet er stærkt i midten, i virkeligheden er det, der giver bærekraft i vanskelige tider, så kan vi naturligvis ikke være modstandere af, at der nedsættes en kommission til at undersøge, hvorvidt der i samfundet er en tendens, som kan undergrave disse forhold.

Det er altså tanken, at kommissionen først skulle foretage et undersøgelsesarbejde som grundlag for en senere lovgivning. At det er ønskeligt, kan vi ganske slutte os til; man må vide, hvad der foregår, før man begynder at lovgive på dette område. Den første opgave, kommissionen får, er at foretage — jeg kunde fristes til at sige — et rent videnskabeligt undersøgende arbejde med hensyn til den udvikling, der på disse områder har fundet sted indenfor det danske næringsliv, så langt tilbage som man nu finder det ønskeligt. Jeg tror, alle i virkeligheden er enige heri. Det var derfor ingenlunde unaturligt, at dengang hele dette spørgsmål kom frem under den konservative forespørgsel den 28. maj om den såkaldte margarinetrust, vakte den højtærede handelsministers meddelelse om, at det var hans hensigt at nedsætte en sådan kommission, almindelig tilslutning fra alle sider. Det er det løfte, den højtærede handelsminister dengang gav, som han nu indfried ved dette lovforslag.

Den omstændighed, at rigsdagen får adgang til at være medbestemmende med hensyn til kommissionens nedsættelse, giver naturligvis også anledning til at omtale visse enkeltheder i det foreliggende lovforslag. Man fæster sig naturligvis først ved lovforslagets § 1, som omhandler omfanget af den undersøgelse, kommissionen skal foretage. Den højtærede handelsminister har delt bestemmelsen om omfanget af undersøgelsen i tre punkter. Kommissionen skal ifølge punkt 1) undersøge, hvorvidt dansk næringslivs enkelte grene beherskes af enkeltforetagender eller sammenslutninger. Man kan måske sige alt det, der fremtræder i højere grad for offentligheden i den udvikling, som er foregået. Under punkt 2) vil den højtærede handelsminister have, at kommissionen under sin undersøgelse inddrager privatretlige aftaler, vedtagelser eller bestemmelser, som kan begrænse den frie